

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію **КОЛЕСНИК Світлани Віталіївни**
**«Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до
анімаційно-гурткової роботи»**, подану на здобуття
ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

Дисертація Колесник С.В., представлена до захисту, значна за обсягом, є актуальною і доцільною для наукового пошуку, оскільки авторка умотивовано загострює увагу на модернізації вищої фізкультурної освіти, яка полягає в забезпеченні якості, фундаментальності, відповідності актуальним потребам суспільства щодо інноваційного оновлення освітньої галузі загалом і науково обґрунтованих змін змісту, форм і методів навчання майбутніх фізкультурних кадрів у закладах вищої освіти зокрема.

Водночас здобувачка цілком слушно відзначає, що проблема зміцнення та збереження здоров'я учнів не втрачає актуальності й потребує оновлення шляхів її розв'язання. Одним із способів розширення рухової активності учнів є проведення позакласної роботи з фізичної культури в закладах загальної середньої освіти, зокрема анімаційно-гурткової роботи з фізичної культури. Це, вочевидь, підтверджує актуальність і доцільність обраної Колесник С.В. для наукового пошуку теми «Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи». З огляду на це, дисертантка свідомо визначила мету: розробити, теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи.

Авторкою проаналізовано стан професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до позакласної роботи у ЗВО; виокремлено пріоритетні напрями її оптимізації (концептуальний, змістовий, технологічний та аналітико-рефлексивний), які розкриті через систему

відповідних заходів.

Визначено та розкрито сутність ключових понять дослідження: «позакласна робота учителя фізичної культури», «анімаційно-гурткова робота», «готовність майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи».

Чітко визначено структурно-компонентну будову та критеріально-рівневу характеристику готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи.

Заслуговує на увагу розроблена здобувачкою модель формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи, яку представлено як сукупність систематизованих у певній послідовності блоків (концептуально-цільового, організаційно-змістового, діяльнісно-технологічного та аналітико-результативного); з дотриманням підходів (аксіологічного, компетентнісного, діяльнісного, особистісно-орієнтованого); педагогічних принципів (загальнодидактичних: свідомості та активності, систематичності й послідовності, доступності та індивідуалізації, зв'язку теорії з практичною діяльністю та специфічних: інноваційності, креативності, самостійності, рефлексивності); педагогічних умов і взаємопов'язаних елементів (змісту, форм, методів, засобів).

Логічно продуманою і виваженою вважаємо дослідницько-експериментальну роботу, що проводилася дисертанткою впродовж 2017–2021 років і охоплювала послідовні етапи педагогічного пошуку: пошуково-теоретичний, технологічний, експериментальний і узагальнювальний.

Здобувачкою проведена скрупульозна робота щодо добору дослідницьких методик для проведення педагогічного експерименту.

Результати педагогічного експерименту, що засвідчують суттєві позитивні зміни сформованості готовності до анімаційно-гурткової роботи у студентів експериментальної групи порівняно з контрольною, дозволяють стверджувати про результативність дослідницько-експериментальної роботи щодо досягнення мети дослідження і виконання поставлених завдань,

оволодіння здобувачкою методологією наукової діяльності.

Цінним у роботі відзначаємо те, що *вперше* теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи (формування позитивного ставлення студентів до позакласної діяльності та стійкої мотивації до проведення гурткових занять з використанням анімаційних програм; вдосконалення змістового наповнення освітнього процесу щодо формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи відповідними освітніми компонентами; моделювання професійних ситуацій створення творчо-креативного розвивального середовища з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для посилення єдності теоретичної та практичної складових підготовки студентів до анімаційно-гурткової роботи, а також розвитку їх особистісних професійних якостей); *змодельовано* процес формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи; виділено структурні блоки моделі (концептуально-цільовий, організаційно-змістовий, діяльнісно-технологічний і аналітико-результативний) та етапи (мотиваційно-базовий, практично-діяльнісний і рефлексивний) її реалізації; *обґрунтовано* структурно-компонентний склад готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи, який передбачає сформованість взаємопов'язаних, взаємозумовлених структурних компонентів (ціннісно-мотиваційного, когнітивного, діяльнісного і особистісного); *розроблено* діагностичний інструментарій для моніторингу рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи; визначено критерії (мотиваційний, змістовий, діяльнісно-практичний, особистісно-рефлексивний) та їх показники, а також здійснено диференціацію рівнів сформованості готовності (високий, середній, низький); *вдосконалено* зміст, форми і методи формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи; *представлено* авторське тлумачення понять «анімаційно-

гурткова робота», «готовність майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи», *конкретизовано* сутнісний зміст дефініції «позакласна робота учителя фізичної культури»; подальшого розвитку набули теоретичні положення щодо використання електронних навчально-методичних засобів навчання у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури.

Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що змодельований процес формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи та його навчально-методичний супровід (інформаційний пакет навчально-методичних матеріалів у системі Microsoft Teams, який охоплює силабуси освітніх компонентів «Теорія і методика позакласної і позашкільної роботи», «Професійна майстерність керівника гуртка», «Методика анімаційної роботи»; навчально-методичні рекомендації «Теорія і методика позакласної та позашкільної роботи в схемах і таблицях; комп'ютерну програму «КБЖ: педагогічна діагностика готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи» у співавторстві з Н. Беліковою, О. Журавльовим (свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 110769 від 05.01.2022 р., видане Державним підприємством «Український інститут інтелектуальної власності») після пройденої експериментальної перевірки може бути зреалізований в практиці педагогічних закладів вищої освіти при підготовці майбутніх учителів фізичної культури.

Достовірність отриманих результатів забезпечується теоретичною обґрунтованістю його вихідних положень, застосуванням комплексу взаємопов'язаних методів, адекватних об'єкту, предмету, завданням і логіці дослідження, репрезентативністю вибірки, обсягом емпіричних даних, оптимальним поєднанням кількісного й якісного аналізу експериментальних даних, позитивними результатами впровадження експериментальної моделі дослідження та їх статистичною значущістю. Вона посилюється достатньо представницькою апробацією на 19 наукових конференціях різного рівня, а

також представленням результатів дослідження на наукових семінарах кафедр теорії фізичного виховання та рекреації й теорії і методики початкової освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (2018-2022 рр.).

Слід відзначити, що основний зміст і результати дисертаційної роботи відображено в 30 публікаціях, з них: 7 статей у наукових фахових виданнях України (3 – одноосібні); 1 стаття у закордонному виданні, що внесено до міжнародної наукометричної бази Scopus; 20 тез у збірниках матеріалів конференцій; 1 навчально-методичні рекомендації, 1 комп'ютерна програма.

За формальними ознаками робота Колесник С.В. відповідає чинним вимогам, які висуваються до оформлення дисертацій Міністерством освіти і науки України.

Загалом позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження здобувачки, вважаємо за потрібне висловити певні побажання та зауваження, здебільшого дискусійного характеру:

1. На нашу думку, у другому розділі варто було б окремими параграфами подати етапи і методику дослідження та критеріально-рівневий вияв формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи.
2. За наявності публікацій у співавторстві потрібно прописувати особистий внесок здобувача.
3. На наш погляд, потребує коригування 4 завдання дослідження, яке доречно було б презентувати у такій редакції: «Теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність змодельованого процесу та педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи».
4. Доцільно було б акцентувати увагу не лише на кількісному, а й на якісному аналізі результатів дослідницько-експериментальної

роботи із зазначенням власних міркувань автора щодо одержаних результатів.

5. Серед списку використаних джерел трапляються російськомовні (51; 90; 151), що вважаємо неприйнятним.

Однак, означені зауваження не знижують загальної цінності дисертації Колесник С.В., яка є актуальним та практично значущим самостійним науковим дослідженням, що відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її авторка – Колесник Світлана Віталіївна – заслуговує присудження їй ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки (галузь знань 01 Освіта / Педагогіка).

Рецензент:

доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри теорії і методики
початкової освіти

ВНУ імені Лесі Українки

Ольга ГОНЧАРУК

ПІДПИС *Ольга Гончарук*
ЗАСВІДЧУЮ
Вчений секретар університету
« 05 » 08 2022р.